

‘Wat we in Amerika zien, mag hier nooit gebeuren’

Na haar strijd tegen borstkanker keert Anja Hazekamp (58) uit Ter Apelkanaal terug in een Europees Parlement dat onder druk staat. Terwijl Europa sterker en zelfstandiger wil worden, ziet zij vooral verdeeldheid. „Hier wordt gescholden, geschreeuwd en boe geroepen.”

ARLENE GELDERBLOM

IN HET KORT Anja Hazekamp (1968, Vlagtwedde) is sinds 2014 lid van het Europees Parlement voor de Partij voor de Dieren. Ze studeerde biologie aan de Rijksuniversiteit van Groningen en werkte jarenlang bij dierenwelzijns- en natuurbeschermingsorganisaties. Eerder was ze lid van de Provinciale Staten in Groningen en Tweede Kamerlid.

Glimlachend loopt Anja Hazekamp door de gangen van het Europees Parlement in Brussel. Ze groet links en rechts, maakt een praatje en blijft even staan. Het gebouw is een doolhof waar dagelijks duizenden mensen uit heel Europa samenkomen.

„Sommige mensen zijn blij dat ik er weer ben. Anderen misschien iets minder”, grapt ze, doelend op haar politieke rivalen.

Wanneer we gaan zitten, vraagt ze: „Gronings of Nederlands? Kan allebei.” Hazekamp groeide op in Oost-Groningen en komt nog vaak terug om familie te bezoeken en 'even thuis te komen'.

Sinds 2014 vertegenwoordigt ze de Partij voor de Dieren in het Europees Parlement. Hazekamp is aangesloten bij The Left, al ziet ze zichzelf niet als links of rechts. „Dat vind ik ouderwetse politiek”, zegt ze. „Ik koos voor deze groep omdat er geen fractiediscipline is. Ik mag zeggen wat en stemmen hoe ik wil, dat is uniek.”

Het parlement heeft ze gemist, vertelt

ze. Het werk. De mensen. De strijd voor dier, natuur en gezondheid.

In de lente van 2025 kreeg Hazekamp de diagnose borstkanker. Wat volgde was een intensief behandeltraject. „De chemotherapie vond ik het zwaarst. Daarna volgden de operatie en de bestraling, en nu komen er nog vijf à zes jaar aan andere therapieën. Ik ben dus nog wel even bezig.”

ZWARE PERIODE

Ze vertelt open over deze zware periode, in persoonlijke gesprekken en op sociale media. „Sommige mensen zeiden: 'Bijzonder dat je dat zo deelt'. Dan dacht ik: waarom eigenlijk? Er rust kennelijk nog steeds een taboe op, terwijl 1 op elke 7 vrouwen ermee te maken krijgt.”

Voor Hazekamp was openheid vanzelfsprekend. Ze wilde haar ziekte niet verbergen. „Dat is niet eens in mij opgekomen.” Mensen moesten weten waarom ze een tijd minder zichtbaar was. „En dat ik door de chemotherapie kaal werd en er dus anders uitzag, als ik er wél was.”

Na de zomer zette ze voorzichtig weer stappen in het parlement. Eerst spora-

Anja Hazekamp op de bovenste verdieping van het Europees Parlement.

FOTO: DIRK KERSTENS

Commissie versus Parlement

DE EUROPESE COMMISSIE met 27 commissarissen, één uit elk EU-land, doet wetsvoorstellen en onderhandelt namens de EU over internationale verdragen.

HET EUROPEES PARLEMENT met 720 rechtstreeks door burgers gekozen leden bespreekt, wijzigt en stemt over die voorstellen en moet instemmen met verdragen. Ook de EU-landen onderhandelen en stemmen over de voorstellen van de Europese Commissie.

“

Ik vertrek niet uit Brussel voordat deze diertransporten in Europa zijn verboden. Dat is mijn levenswerk

disch, later vaker. „Ik vond het heerlijk om hier weer rond te lopen. En vanaf nu voelt het echt alsof ik terug ben.”

Hazekamp keert terug in een Europese politiek die voor grote uitdagingen staat. Sinds het aantreden van de Amerikaanse president Trump is de relatie tussen de EU en de VS verslechterd, met zijn dreigement om Groenland in te nemen als dieptepunt. Europese leiders besloten onlangs dat de EU snel sterker en onafhankelijker moet worden.

Maar die eensgezindheid ziet Hazekamp niet terug in het parlement. „Ik zie vooral polarisatie. Mensen schreeuwen, schelden en roepen boe. In mijn eerste tien jaar hier was dat anders: discussies waren scherp, maar respectvol.”

„En vergis je niet”, voegt ze toe. „Tijdens de verkiezingscampagne van Trump liepen hier zelfs mensen met MAGA-petjes rond.”

Hazekamp zucht. „Wat in Amerika gebeurt - dat een president zo onge-neerd mensenrechten aan de kant schuift en instituties ondermijnt - dat baart mij grote zorgen. Maar we moeten ook hier alert blijven.”

DEMOCRATIE ONDER DRUK

Hazekamp vindt dat Europa kritisch naar zichzelf moet blijven kijken, niet alleen naar wat misgaat in de VS. Want ook hier staat de democratie onder druk, geloofd zij, nu geopolitieke spanningen om snelle besluiten vragen.

Als voorbeeld noemt ze het Mercosur-handelsakkoord met Zuid-Amerikaanse landen. De Europese Commissie wil het snel invoeren, maar in het Europees Parlement stuit het op weerstand. Voorstanders zien het als manier om Europa minder afhankelijk te maken van de VS en China; tegenstanders vrezen oneerlijke concurrentie en zwakke controle op milieu-, dierenwelzijns- en gezondheids-normen.

Hazekamp denkt dat het akkoord de deur kan openen voor producten die zijn behandeld met in Europa verboden bestrijdingsmiddelen. „Onze boeren mogen die middelen niet gebruiken, maar zo belandt het mogelijk toch op Europese boden.”

Het parlement heeft het akkoord voor advies naar het Europees Hof van Justitie gestuurd, wat flinke vertraging oplevert. Toch kan de Europese Commissie besluiten het voorlopig al door te voeren.

Verontrustend, vindt Hazekamp. „Onder druk staan mag nooit een excuus zijn

om democratische procedures terzijde te schuiven. Wat we in Amerika zien gebeuren, mag hier nooit gebeuren. Juist nu moet Europa het goede voorbeeld geven.”

De druk om als EU snel onafhankelijker te worden heeft volgens Hazekamp nog een effect. Terwijl de aandacht vooral uitgaat naar economische en militaire vraagstukken, verdwijnen andere dossiers naar de achtergrond. „Als het gaat om de bescherming van natuur of het aanpakken van de klimaatcrisis, lijkt de urgentie bijna verdwenen. Terwijl dat zeker zo belangrijk is.”

Het zijn onderwerpen waarvoor ze al jaren strijdt, en dat frustrleert. „We hadden een Green Deal, plannen om bossen en oceanen te beschermen, een pakket dierenwelzijnswetgeving. Jaren werk. En ineens lijkt het minder belangrijk.” Ze valt even stil. „Misschien komt dat sommige mensen ook wel goed uit.”

Volgens Hazekamp is die omslag ook het gevolg van de Europese verkiezingen van 2024, waarbij (uiterst) rechtse partijen flink terrein wonnen. Sindsdien is er een andere wind gaan waaien in Brussel. „Er is niet alleen weerstand tegen verandering”, zegt ze, „maar er wordt ook in hoog tempo afgebroken wat de afgelopen jaren is opgebouwd.”

‘NAIT SOEZEN, KOP D’R VEUR’

Toch laat de Groningse zich niet uit het veld slaan, vertelt ze terwijl we naar haar kantoor lopen. Er wordt niet gezeurd. „Ik ben opgevoed met de woorden: nait soezen, kop d’r veur. Dat zegt genoeg.”

Haar kantoor zegt veel over haar drijfveren. Op het bureau staat een grote pluchen bruine kip met een bordje om de nek: *End the cage age*. Aan de muur hangt een schilderij van een pinguïn gemaakt door Pig-casso, een varken dat met zijn snuit schildert. Op de salontafel liggen vijf zakjes Groningse drop. „Buitenlandse parlementsleden komen hier geregeld snoepen”, zegt ze glimlachend.

Hazekamp verdeelt haar tijd tussen Straatsburg, waar het Europees Parlement

maandelijks vergadert, en Brussel, waar ze woont. Samen met haar team weegt ze elke dag wat haalbaar is. Nog niet alles lukk zoals vroeger, maar echt rustig aan doen ligt haar niet. „Dit werk zit in mijn DNA. Ik kan niet anders.”

URGENTER DAN OOST

In Brussel wachten nog vele missies. Door haar ziekte besefte ze des te meer hoe kwetsbaar gezondheid is. De dossiers waarin Hazekamp zich al jaren vastbijt - van schadelijke stoffen tot luchtvervuiling en voedselveiligheid - voelen voor haar urgenter dan ooit.

Maar een Europees verbod op langaafstandsdiertransporten staat bovenaan haar lijst. „Elk jaar worden zo’n anderhalf miljard dieren levend door Europa vervoerd, en vaak ook daarbuiten. Dat is een onvoorstelbare schaal. Ik vind het walge-lijk.”

Ze reisde vaak zelf mee om te zien wat er gebeurt. „Tijdens vakanties stond ik weer ergens in een haven in Roemenië of op een kalvermarkt in Ierland”, vertelt ze. „Om het vast te leggen, zelf te meten hoelang dieren onderweg zijn. Het is hierem dierenleed, maar ook een massaliteit die je bijna niet kunt bevatten. Als je bijvoorbeeld ziet dat er 70.000 schapen op 1 schip worden geladen.”

Het werk van Hazekamp droeg bij aan nieuwe wetgeving, inmiddels door de Europese Commissie gepresenteerd. Maar in het Europees Parlement stopt de voortgang. Tegenstanders wijzen op de economische impact voor boeren en transporteurs. „Terwijl ook zij gebaat zijn bij strengere wetgeving”, zegt Hazekamp.

Haar stem wordt luider. „Ik neem het iedereen die deze wetgeving blokkeert persoonlijk kwalijk. Zij zorgen ervoor dat dit leed voortduurt.” Daar verbindt de politica een duidelijke belofte aan. „Ik vertrek niet uit Brussel voordat deze transporten in Europa zijn verboden. Dat is mijn levenswerk.”

Toch ziet ze ook een leven buiten de Europese politiek. Na al het rumoer in Brussel lankt de rust van het Groningse platteland.

Waarom ze de internationale stad in de toekomst wil vervullen voor de provincie? „De horizon”, zegt ze. „Ik moet die horizon zien, het liefst ga ik er met het meest desolate plekje.” Vooral de Veenkoloniën noemt ze „heel karakteristiek”. „Die uitgestrektheid, die rechte lijnen, die bijna saaiheid. Ik vind het fantastisch.”

Anja Hazekamp tijdens een debat in het Europees Parlement over Wereldkankerdag.

FOTO: FRED MARINKA